

31.8.2018

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Järvenpään Yhtenäiskoulukeskuksen (JYK) asemakaavan muutoksen päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2018-006142 T 10 03 01

Järvenpään kaupungin asemakaavoitus on pyytänyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta lausuntoa Yhtenäiskoulukeskuksen asemakaavan muutoksen päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu hankkeesta seuraavaa.

Suunnittelualue sijaitsee Järvenpään keskusta-alueesta noin 0,5 km etelään, Kansakoulunkadun, Urheilukadun, Sipoontien ja Mannilantien rajaamalla alueella. Suunnittelualueen rajausta tarkistettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisen jälkeen käsittämään myös urheilukeskuksen alue, koska katsottiin, että Koulupolun vaatima tilantarve edellyttää myös viereisen korttelialueen ottamista mukaan tarkasteluun. Suunnittelualueen pinta-ala on rajauksen muutoksen jälkeen noin 7,6 ha.

Kaavahanke on osa laajempaa suunnitelmaa, joka liittyy suunnittelualueeseen kuulumattomaan, Urheilukadun pohjoispuolella sijaitsevaan yhteiskoulun rakennukseen. Nykyiset yhteiskoulun rakennukset ovat OAS:n mukaan tulleet elinkaarensa päähän ja ne on tarkoitus korvata uudella yhtenäiskoululla. Asemakaavan muutoksella tarkastellaan mahdollisuus sijoittaa uusi perus- ja esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen tilat sisältävä koulukeskusrakennus käsillä olevan kaavahankkeen alueelle Urheilukadun eteläpuolelle. Lisäksi selvitetään mahdollisuus toteuttaa kilpatasoinen liikuntahalli uuden yhtenäiskoulun (JYK) yhteyteen. Samalla tutkitaan alueen rakennetun kulttuuriympäristön suojelutarpeet.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo on lausunut hankkeesta jo edellisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä (26.6.2018). Suunnittelualueen muutos ei kulttuuriympäristön näkökulmasta tuo

31.8.2018

olennaisia muutoksia maakuntamuseon aiempaan lausuntoon. Rajaukseen liitetty uusi alue käsittää urheilukentän ja sitä ympäröiviä piha-alueita, eikä sen lisäämisellä suunnittelualueeseen ole merkittäviä vaikutuksia kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Maakuntamuseon keskeiset hankkeeseen liittyvät huomiot on esitetty museon aiemmassa lausunnossa.

Aiemassa lausunnossaan maakuntamuseo totesi mm. seuraavaa:

”Järvenpään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Rambol 01/2018) koko koulukeskuksen alue, johon käsillä olevan kaavamuutosalueen lisäksi kuuluu mm. Urheilukadun pohjoispuoleinen Yhteiskoulun tontti, keskusurheilukentän alue (mukaan lukien Opettajien asuntola ja Vanha kaupungintalo) ja Kansakoulunkadun länsipuolen asuinkerrostalot, on luokiteltu toimenpideluokkaan 2: ”suojellaan kaavoituksella”. Alkaen yhteiskoulun vanhimman osan valmistumisesta 1930, alue on vuosikymmenten kuluessa täydentynyt käyttötarkoituksen säilyessä ennallaan. Siten koulukeskuksen alue on Järvenpäässä harvinainen ja edustava esimerkki oppilaitosarkkitehtuurin ja opetushistorian kannalta, sillä on myös merkittäviä paikallishistoriallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja.”

”Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ei ole aivan yksiselitteinen kaavamuutosalueen purettavaksi, säilytettäväksi ja suojeltavaksi tarkoitettujen rakennusten osalta. Lisäksi kulttuuriympäristön arvojen määrittely ja mahdollisten suojelukysymysten arviointi olisi ollut selkeämpää, jos kokonaisuuteen elimellisesti kuuluva yhteiskoulu olisi kuulunut kaavamuutoksen alueeseen. Urheilukentän varastorakennukset sekä Keskuskoulun lämpökeskus on OAS:n mukaan tarkoitus purkaa. OAS myös viittaa siihen, että Keskuskoulu olisi jatkosuunnittelussa asemakaavalla suojeltava rakennus.

Maakuntamuseon katsoo, että Keskuskoulun kohdalla hoitosuunnitelman toimenpidesuosituksista on perusteltua noudattaa, ja asemakaavan muutoksen yhteydessä rakennus tulee suojella kaavamerkinnällä. Koulun liittyvä lämpökeskus on viehättävä pieni hyötyrakennus ja kiinteä osa 1950-luvun kokonaisuutta. Kulttuuriympäristön näkökulmasta olisi toivottavaa, että rakennukselle etsittäisiin vielä uutta käyttötarkoitusta osana mahdollisesti rakentuvaa uutta yhtenäiskoulukeskusta, mutta rakennuksen sijainnista johtuen on ymmärrettävää, jos jatkosuunnittelussa päädytään toiseen ratkaisuun.

Juholan koulu, joka on tällä hetkellä peruskoulun käytössä, sijaitsee suunnittelualueen eteläreunalla, Sipoontien ja Kansakoulunkadun kulmassa. Se on siipimäinen, matala uudisosa ja sen pelkistyneessä ulkoasussa on otettu huomioon Keskuskoulun 50-luvun arkkitehtuuri. Yh-

31.8.2018

dessä rakennukset muodostavat vastaparin, joka rajaa keskelleen suojaisan välituntipihan. Osana Keskuskoulun kokonaisuutta Juholan koulu on säilytettävä rakennus.”

Lisäksi maakuntamuseo korosti lyhyesti ja yleisellä tasolla, että yhtenäiskoulun rakennuskokonaisuus – joka ei kuulu käsillä olevaan kaavamuutosalueeseen, mutta (kuten edellä on tuotu esiin) liittyy hankkeeseen elimellisesti – on kulttuuriympäristön arvojen kannalta merkittävä ja siihen liittyy myös mahdollisia suojelutavoitteita.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon keskeiset huomiot Järvenpään Yhtenäiskoulukeskuksen (JYK) asemakaavan muutoksesta on esitetty jo edellisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä, eikä sillä ole päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta suunnittelualueen rajauksen tarkistamisesta johtuvaa uutta huomautettavaa.

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö